

KISPESTI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik szombaton.

Előfizetési árak:		FELELŐS SZERKESZTŐ:	FŐMUNKATÁRS:	Hirdetési díjak	
Egész évre	4 forint	HOLBESZ JÓZSEF.	BARTOS GYULA.	Egész oldal	25 frt — kr.
Fél évre	2 „	KIADÓ:		Fél oldal	14 „ — „
Negyed évre	1 „	A LAPTULAJDONOS-BIZOTTSÁG.		Negyed oldal	8 „ — „
Egyes szám ára 10 krajczár.				Nyolczad oldal	5 „ — „
— Nyílttér sora 60 kr., Bélyeg-díj 30 krajczár. —				Tizenhatod oldal	2 „ 50 „
SZERKESZTŐSÉG:				Legkisebb hirdetés	1 „ 20 „
Kispest, Nagy Sándor-utca 46. szám.				KIADÓHIVATAL:	
				Kispest, Nagy Sándor-utca 46. szám.	

Néhány őszinte szó a „Casino“ ujjászervezéséhez.

Társadalmi téren — a mai viszonyokat mérlegelve — égető kérdéssé vált már a casino ujjászervezése.

Régi idő óta titkon lappangó vágya ez vezérférfainknak, kik társadalmi életünk rendszertelenségét, a rendezés farasztó munkájával szilárd alapokra kívánják fektetni.

A kik ismerik községünk társadalmát, kik biztos szemmel tekintenek bele társadalmi életünk tükrébe, azok sejtetik, hogy a társadalmi kérdés megoldása a rendezés biztos alapján, valóságos darázs-fészék, melybe belényülni nem kis feladat.

Ebben a nyomós okban keressük vezérférfaink késedelmezését, ez az előrelátás aggodalmának titkos rúgója, melyet megbolygatni relativ felfogás szerint vakmerőség.

Mi nem a relativ gondolkozást tesszük latba, midőn közügyről van szó, hanem az általános felfogás csalhatatlan érveivel kezdeményezünk, vagy ellenzünk, támadunk, vagy dicsérünk, mindig azzal a megfontolt tudattal, hogy kötelességet teljesítünk a közérdek szolgálatában.

Ez a tudat, mely vezérfényként húzódik végig cselekedeteinknél, bátorít

a legkritikusabb ügy harcára, ez fakaszt reményt a diadalhoz, mert önzetlen minden tettünk, a sajtó szolgálatában kidomborodó hazafiás kötelességérzetnek krithériuma, elvi bizonyítéka.

Társadalmunk kóros bajairól már nem egyszer irtunk és ép ezért — bár e keret fogalom körébe fontos tárgyak kínálkozik, — nem szólunk, egyedül, a tárgyilagosság betartásával, a casino küszöbön álló ujjászervezéséhez volna néhány őszinte szavunk.

A casino évek sora óta nem teljesíti azt a missziót, mely létjogának elsőrendű célját képezi: társadalmi téren nem dominál.

Szándékosan éltünk e kifejezéssel, mert a társadalom tarka elemei között ketségtelenül az értelmiség osztálya az, mely a társadalmat domináló szerepre hivatott, az intelligencia az, mely a korral haladó kulturális törekvések előharczósa, a szorosan vett társadalmi élet rendszabályozója.

Nem a gögben, a kicsinylésben, a — vagy a választó falul szolgáló — szellemi fölény fenhéjázásában keressük a társadalomban az intelligencia domináló szerepét, nem is a kaszturalom elvi rendszerébe illeszthető kiváltságok joghatalmában, hanem abban az elvi meggyőződésben, hogy csak a szorosan vett értelmiség által lehet egészséges társadalmi

közszellemről szó, melyet megteremteni, esetleg a modernitásnak átalakítani vezéreljaink érdeke és biztosítéka.

Egészséges közszellemről nálunk szólni sem lehet, mert az értelmiség az, mely saját jól felfogott érdekeinek nem emel sáncokat azokban a törekvésekben, melyek a közszellem és az ebben nyilvánuló általa és vele domináló régóhajtott társadalmi egység megteremtésére vezethetne a leghatékonyabban.

Tagadni sem lehet, hogy társadalmunk értelmisége ez ideig intézményekben sem tudott olyant felmutatni, melyben az egységre törekvésben a komoly szándék és lelkes akarat nyilvánulás halvány látszata is fenn forgott volna.

Rideg közönnyel és fásultsággal látunk és nézünk mindent és az egyéni önzés már annyira uralkodik akarat-erőnkön, hogy tétlenül állunk a legkomolyabb társadalmi válság küszöbén is, hideg nyugalommal tekintünk abba a zürzavarba, mely a mi hanyagságunk, egykedvőségünk áldozata.

Ha a társadalom egy nagy épülethez hasonlítható, úgy ennek az épületnek ablakai jelképezik a társasköröket, mely egészséges szellőztetője a társadalom megromlott levegőjének, biztos megteremtője az egészséges közszellemnek.

Nálunk ezek az ablakok igen szűkek és nagy csoda, hogy kellő fény járhatja

A „KISPESTI HIRLAP“ TÁRGYAJA.

Takarj be jó anyám!

*Mikor még gyermek voltam
'S éjjel nem nyughatám,
Csak ezt susogtam halkán:
Takarj be jó anyám.*

*S' hogy ölelő karjában
Anyám elringatott.
Nyugasztó szender lágyan
Szememre szállt legott.*

*Hogy nyugalomnak enyhe
Boruljon újra rám,
Takarj be anyaföld te,
Takarj be jó anyámu!*

Holbess József,
nyug. plébános és szerkesztő.

A házisipka.

(A nappali szobában ül a feleség s regényt olvas.
Előtte áll a férje.)

Férj: De hol lehet az a komot sipka? Neked tudnod kell, hiszen itt voltál egész délelőtt,

Feleség: (a regényt olvasva.) Tudom is én. Én nem viseltem.

Férj: Hát miért nem tudod. Ha jó gazdaszony volnál, most ott hagynád azt a haszontalan regényt és azt keresnéd. Ha én tudtam volna . . .

Feleség: (letéve a könyvet.) Mit? Ha tudtad volna? Hát aztán? Mi lett volna? Tán nem vettél volna el? Mi?

Férj: (határozottan.) Igen, ha tudtam volna, hogy egy regényt jobban szeretsz, mint engemet, akkor nem vettek volna el.

Feleség: Ezt nem lehet kiállani! Nem vettél volna el!? Haha! Mintha én futottam volna utánad.

Férj: (keserűen.) Nem te, hanem az anyád. De hát igazán, hogy nem bírsz annyi előzékenységgel, hogy utánna nézz valahol a komotsipkának? Hisz tudod, hogy nem lehetek nélküle.

Feleség: (férje kopasz fejére nézve.) Igaz. De látod, ez a regény is olyan érdekes; épen most esküszik.

Férj: (ingerülten.) Mit törődöm én a te ostoba regényeddel? Mondd meg inkább, hol keressem a sipkámat?

Feleség: (tovább olvasva.) Én tőlem ugyan keresheted, ahol akarod. Nekem nem adtad ide. Igazán eredeti! Még semmiféle regényben nem olvastam, hogy a feleség köteles a férj háló-sipkáját kéznél tartani. Hát talán te törődöl avval, hogy az én főköttöm mindig meglegyen? Mi?

Férj: (boszusan) Hát ki törődik, ha nem én! Nem éppen a mult héten mondtad siránkozva: Tubiczám, a főköttöm olyan gyűrött, szennyes, végy ujat. S mikor én azt mondtam, mosasd ki: te teletármáztad az egész házat. S nem én vettem-e azután új főköttöt? No tagadd.

Feleség: Hát ki szokta a nő tárgyait venni? Nem a férje? Ez is eredeti! Hát nem kötelességed-e ez neked?

Férj: (csüggedten) Ilyenek vagytok ti asszonyok mind, beszéltek minden féléről; behálózátok a szegény férfiakat s mikor erről van szó, még ti kardoskodtok. Már igazán nem is tudom, mit tegyek! Még jó, hogy nincs egy féltucat gyerekünk, mert akkor idő előtt megöszülnék. Nevetsz? Jól teszed. Nincs már hajam, mi öszülne hát meg? Igen, én már öreg ember vagyok, te pedig fiatal asszony. Te már nem gondolsz szegény férjeddal semmit.

át a tágas termeket, de a gondos szel-
lőztetés, az ezt föltételező egészséges
levegő mindenütt kizártnak mondható.

Ezeket az ablakokat kell tehát át-
alakítanunk, hogy legyenek hasznosak,
egyszerűek, czélszerűek és mi fő: tegyék
szabaddá a fojtott levegőt, melynek
helyét az egészséges közszellem foglalja
el mielőbb.

A casino újjászervezése az első
nagy lépés az egészséges közszellem
megteremtésére, mely után fényes hajnal
ébredését várhatjuk, melynek fényéből
bontakozik ki a jövő reménye és áldása.

Hogy pedig a casino hivatott szere-
pét a társadalom nagy házában teljesen
betölthesse, az újjászervezésnek átgon-
doltnak kell lenni, olyannak, mely leszá-
molván a körülményekkel egyenes uton
érjen célhoz, rendíthetetlen alapokon
épüljön fel újra az a kis hajlék, mely a
családi élet folytatásaként otthont terem-
sen, kellő szorakozást nyújtson és köz-
hasznu missiót teljesítsen.

Ezt azonban csak úgy fogja elérni
az újjászervezés, ha megmenekszik a
korcsma légkörétől és privát helyen, ön-
gazdálkodással kezd új életet.

A kaszinó elnöksége gondoskodik
együttal arról is, hogy azon elemei a
kaszinónak, kiket nem a magasabb tár-
sadalmi törekvések, hanem a kényszer
tart fogva, az alapszabályokban gyöke-
redző 3 évi tagság, egér utat nyerjenek.

Mondja ki a kaszinó elnöksége,
hogy 1898. január 1-ével felold minden-
kit a tagsági kötelezettség alól.

A dolog anyagi oldalát illetőleg pe-
dig, mindenki — esetleg per utján is —
legyen kötelezve a tagdíj hátralék 1898.
január 1-ig leendő befizetésére.

Az újjászervezett kaszinónak tagja
csak az lehet, ki hátralékban nincs és a
szorosan vett értelmiséghez tartozik.

A kaszinói tagdíjat pedig 12 forintra
kellene emelni negyedéves előrefize-
téssel.

A tisztviselői kar szervezésénél le-
gyen tekintettel az összgűlés, a közpá-
lyán népszerűséggel bíró és érdemes
egyénekre, kik nem czimekért rajongnak,

Feleség: (szánalommal.) De hát mire való
az a nagy veszekedés egy komotsipka miatt!
Az végre is elhányódhatott. Hisz tudod, hogy
ezek a cselédek milyen hanyagok. S te még
engem folytonosan zavarsz érdekes olvasmá-
nyomban. Hanem azért is lásd, hogy én jobb
vagyok, mint te . . .

Férj: (bámulva.) Ugyan no, miért?

Feleség: Mihelyt ezt a regényt elolvasom —
csak hat kötet az egész — saját kezeimmel
kötök neked házisipkát. No jó lesz, kedves
férjem?

Férj: Jó, jó, lelkem, hiszen te a leggyön-
gédebb feleség vagy a világon. De látod, a míg
a te kis kezeid elkészítik azt a bizonyosan gyö-
nyörű sipkát, addig engem megüthet a szél is.

Feleség: Oh milyen félénk vagy. Akár csak
egy gyermek! Vedd fel a kalapodat. Most pedig
látom, Julis jön az ebédet jelenteni, menjünk be.
Vedd kalapodat. (Feláll.)

Férj: (örömmel.) nézd csak: nekem volt
igazam. Itt a sipkám a te széken volt. S látod,
te nem akartál felállani érte.

Feleség: (Karját öltve férje karjába, ki öröm-
mel veszi fel a megtalált sipkát) Lám, édesem,
mily jó gazdaszony vagyok!

(Bementek az ebédlőbe.)

Holbess József,

nyug. plébános és szerkesztő.

hanem közhasznu munkára vágyódnak,
mert csak így érhet cél az a maga-
sabb törekvés, melyet az uri kaszinó-
nak a társadalom terén kifejtene nemcsak
erkölcsi kötelessége, de intelligenciája
folytán arra rendeltetve is van.

Általános képből óhajtottuk csak
ez égető társadalmi kérdést megvilágítani,
melyhez meggyőződésünket csatoltuk.

Ha a vezérek nagy terveiknél sze-
rény véleményünket hasznosíthatják, ám
használják föl a közjó, a társadalom ér-
dekében,

Német muzsa Kispesten.

A német muzsa is beköszönt már
hozzánk.

Hát ennyire jutottunk!

Ma már, midőn a magyarosodás
terén annyi áldozatot hozunk, midőn a
hazafiasság lángja fölemészt minden nem
magyar elemet, akkor Kispesten, a fő-
város árnyékában német daltársulat üti
fel tanyáját.

Ez ellen tiltakoznunk kell.

Tiltakozni a magyar sajtó nevében,
szent érzéseink és elveink megbotránkoz-
tatásával.

Nem is értjük, hogy az előljárási,
mely magyar érzelmeinek mindig oly
lélekemelő mozzanatokban és tényekben
adott kifejezést, az az előljárási, mely
a magyar Muzsa érdekében áldozatot is
hozott, az az előljárási engedélyt adott
egy senki által nem óhajtott, ismeretlen
német daltársulatnak.

Nem tudjuk felfogni az indító okot,
mely okozata lett ennek a nem min-
dennapi botránynak.

Hogy Kispesten a német színészet
fészket tudott rakni, a legmagyarabb, a
leghazafiasabb előljárási beleegyezésével
és engedélyével, ez talány marad előttünk.

Pedig a legszomorúbb tény ezt iga-
zolja.

Igaz ugyan, hogy községünk támo-
gatására ez a hivatlan társulat nem szá-
míthat, mert ezideig művészetökkel
még a száraz kenyert sem tudták meg-
szerezni, mert az előadások publikumot
nem vonzanak.

Nem is attól félünk mi, hogy a ma-
gyarosodás terén örvendtesen megindult
fejlődésnek válnak az efféle társulatok
akadályává, mert ezek akkora erőt nem
is tudnak kifejteni, hanem attól, hogy jó
hirünk, melyet a hazafiasság terén a fő-
városi sajtó is nymbussal emelt ki, alá-
hanyaglik és el kell viselnünk esetleg
azon megszegyenítést is, hogy a fővá-
rosi sajtó gyászkeretbe fogja hozni ki-
halt nemzeti érzésünk szomorú elfajzását.

Az előljárási lelken tapad a bűn,
azon könyelműség, mely le sem szá-
molván a körülményekkel, behozta és be-
rendezte a társulatot a község határain.

Midőn tehát a sajtó nevében be-
szüntetni kérjük ezen hazafiatlan elő-
adásokat, egyben kijelentjük, hogy mi,
ha kell, a felsőbb hatóságok közbenjöt-
tével oda fogunk hatni, hogy a német
muzsa mielőbb kerekelt oldjon, felszedje
sátorfáját és máshol próbáljon szerencsét.

Hogy eddig botránynélkül folytak
ezek az előadások, annak az lehet a
magyarázata, hogy a nagyközönség az
előadásokról mit sem tudott és így ellene
sem működhetett.

De ki állhat jót arról, hogy a mi ké-
sett, elmúlt.

Elvárjuk az érdemes előljárási a
sürgős intézkedést, melynek kérelme:
jog és méltányosság alapján áll és haza-
fiúi kötelessége nemcsak a sajtónak, de
minden igaz magyarnak.

Minden magyar ember szívét járja
át a lelkes felhívás: tiltakozzunk teljes
erőnkkel a német színészet ellen!

De azután tiltakozzunk!

Holbess József,

nyug. plébános és szerkesztő.

Visszapillantás az ipari szövetkezetek fejlődése történetére.

(Folytatás és vége.)

Nekünk hát nem volt nagyiparunk, de
ipari helyzetünkben annak minden következmé-
nyeit átszenvedtük. Ugy sem volt már semmi
veszteni valónk s így még köszönettel tarto-
zunk azon államférfiaknak, a kik a gyáripari
kedvezményezés rendszerének megalapításával
legalább egy hazai nagyipar létrejöttét előmoz-
dították.

Minden szakmabeli iparosköreink a halál
harczot akkor kezdték meg, a mikor az olesó
gyári cikkek terjedni kezdtek s e harc még
most is folyik s csak itt-ott látunk termelő
szövetkezeteket alakulni, a melyek ezt a létért
való harczt a nagy üzem ellen a sikerre való
kitartással folytatják, mert minden szépnek és
jónak irigyei, ellenségei vannak, ép úgy a
szövetkezeti intézményeknek is vannak ellensé-
gei. A szövetkezetek ellenségei, nem is említve
a nagy tőkét, első sorban a kereskedő világ,
másod sorban pedig a kézműiparosok önmaguk.

A kereskedő világ egyrészt azért ellensége
a szövetkezeteknek, mert minden megalakult
szövetkezet versenytársa lesz, a versenytárs
pedig nem kellemes szomszédság, tudjuk mind-
nyájan; ez az emberi gyarlóságból ered és
alig van üzletember, a ki ezen önzés befolyása
alatt nem áll.

De van egy másik ok miért a kereskedő világ
ellensége a szövetkezeteknek. Azonban ezt álta-
lánosságban rájuk nem szabad mondani, mert
vannak kivételek és ezen kivételektől ezennel
tisztellel bocsánatot kérek, mert nem szán-
dekom senkit megbántani, de másrészt köte-
lességem a valót megmondani. Ezen rövid kité-
rés után jelzem azokat.

Ugyanis a szövetkezet, mint előbb fejte-
gettem, nem bűnös spekulációra alapított üzlet,
hanem a tagok által fillérenként összerakott
tőkével megindított, egymás támogatására, sza-
bályokkal körülírt intézmény és mint ilyen
több egyén jóindulatu vezérlése és felügyelete
alatt áll, illetve működik. A bűnös spekuláció-
nak még csak gondolatát is kizárva a szövet-
kezet vezetői, tagjai haladnak azon az uton,
a melyet nekik a szabályok megjelölnek. A
szövetkezet ilyformán nem színlelhet fizetés
képtelenséget, nem léphet hitelezőivel alkudo-
zásba, hogy a bűnös spekuláció után a nyert
haszonnal nagyobb kiterjedésű üzletet alkos-
son, hanem ha a körülmények befolyása alatt
a szövetkezet életképessége veszélybe forog,
a tagok hozzájárulásával a vezetőség mentő
eszköztől gondoskodik, vagy legrosszabb eset-
ben felszámolhat. Az ily felszámolás kérdése,
ha egy szövetkezetnél előfordul, az nem akkor
történik, midőn már minden elveszett, hanem
akkor, midőn az üzem menete által a tagok
befektetett tőkéje veszélyben forog. Ezen oknál
fogva a szövetkezet hitelezői biztosítva vannak.
Az igaz, hogy ezt nem csupán a vezetőség figyelme
hozta magával, hanem a szabályok előírják és
a kereskedelmi törvények azon részei, melyek
a nyilvános számadásokra kötelezett vállalatokra
vonatkoznak, követelik. Nagyon természetes tehát,
hogy a szövetkezet, habár azonnal megalaku-

lásakor nem is, de előbb utóbb a bizalmat a maga részére meghódítja és azon a téren, melyen a szövetkezet működik, egészségesebb viszonyok fejlődnek. A bizalom fokozódik, a szédelés pedig mindinkább szűkebb térre szorul.

Ellenségei a szövetkezetnek maguk az iparosok is, egyrészt azért, mert az iparosság nagyobb része a bizalmat a jövő iránt elveszítve, minden társadalmi mozgalomtól visszavonul és mintegy lemondásszerűleg az élet útján egyszerűen csak tányolyog. Az ily helyzetben levő iparosok közönyösek minden iránt, a szövetkezeti eszmét is reménytelenül elvetik maguktól, a megalakulásért annál kevésbé tesznek lépéseket, egy másik része az iparososztálynak az önzés által válik ellenségévé a szövetkezetnek. Vannak iparosok, kik a szerencsés körülmények folytán némi vagyonnal rendelkeznek és ilyformán jövőjük biztosítva van, nem érzik szükségét a szövetkezetnek, sőt attól félnek, hogyha vagyonukból befektetnek némi csekély részt a szövetkezet tőkájének emelésére, hogy azon befektetett tőkével talán egy szegényebb sorsú iparos társukat támogassák, mondom attól félnek, hogy ezen tettük által magukat megrövidítik, nem egyszer az ily iparos, bárha átlátta is a szövetkezés hasznos voltát s bárha arról is meggyőződött, hogy kockára pénzét nem teszi, nem lesz tag, de kerülő utakon a szövetkezet által előidézett kedvezőbb viszonyok előnyeit ő siet legelőször kihasználni.

Általában véve tehát a szövetkezeti eszmét megtestesíteni, szövetkezetet alkotni nem könnyű dolog, de mert az iparosok mostoha sorsán csakis a szövetkezetek útján lehet segíteni, kell hogy szövetkezetek alakuljanak, szét kell oszlatni a bizalmatlanságot, a reményt a keblekben felkölteni, az önzőket nemesebb érzésre kell bírni.

Gyuris Árpád.

HIREK.

Mária napja.

Pompás mulatság volt az, melyet Ullmann Ferenczné rendezett névnapja alkalmából, f. hó 11-én. Ott volt az egész dalárda és a névnapot ülő Ullmannéknak nagyszámu tisztelői és rokonai. Dorfner Antal és Schércz Ferencz felköszöntői voltak bevezetői annak a kitűnő mulatságnak, melyre szívesen fognak mindenkor visszaemlékezni azok, kik azon részt vettek. zene, dal, táncz és jó bor mellett hajnalig volt együtt az egész jókedvű nagy társaság.

Vadászati bérllet.

Emlékezhettek olvasóink, hogy a legutóbb megtartott árverésen a vadászterületet 40 frt évi bérosszegért adta bérbé az előjáróság. Mi is keveseltük ezen összeget s a vármegye alispánja is kevésnek találta, miért is új árverést rendelt el. Vasárnap tartatott meg ezen új árverés, melynek eredménye az lett, hogy most már 41 frt az évi bé. Be kell látnunk, hogy a vadászati területen történt szörványos építkezések folytán, bizony már nem akad bérlő, a ki többet fizetne.

A főnyeremény.

A kispesti Rudolf fogadalmi templom főnyereménye Budapesten a Kossuth Lajos-utczában a Dréher-féle palota egy üzlethelyiségében van közszemlére kitéve. Pompás, szép, ezüst tárgyak képezik a főnyereményt, mely mellett még ötszáz nyeremény ingerli sorsjegyvásárlásra a nagyközönséget. Kíváncsok volna ha a kispestiek is — kik legközelebbtől vannak érdekelve — minél nagyobb számban vásárolnák ezen sorsjegyeket.

Teher állomás.

Szerencsés befejezéshez állanak közel azon tárgyalások, melyek a lajosmizsei vasuti teher állomásnak nagyfontosságú létesítése tárgyában folyamatban vannak. Ács László bíró és Dorfner Antal jegyző eljártak az érdekelt vasuti társaságnál és a teherállomás létesítésére szükséges földterületet adományozó birtokosoknál, mivel értesülésünk szerint a tarifa tárgyában fenforgott kételyek is tisztázva vannak, nem lehetetlen, hogy három, négy hónap leforgása alatt az állomás felépítve és rendeltetésének átadva lesz.

Czimer használati engedély.

Ujabb kitüntetés érte Biehn Jánost, a kinek gyártelepe valóban bámulatos módon vonja magára ujabb és ujabb kitűnő gyártmányai és mind nagyobb és nagyobb vállalkozásai révén a közfigyelmet. Az ország czimerének használatát az illető szakminister meghallgatásával a minister elnök engedélyezi az olyan kiválóan figyelemre méltó gyár vagy üzlettelepnek, mely kiválóságánál fogva az ország czimere használatának engedélyezését megérdemli. Ezen czimer használati engedélyt nyerte el Biehn János, mely körülménynek velünk együtt örülnek mindazok, kiknek a magyar ipar föllendülése örömet okoz.

Az Üllői-út építése.

Folyó hó 15-én volt bejárása az Üllői-út pusztaszent-lőrinczi szakaszának. Délután négy órakor ment ki a helyszínére a bizottság, mely Kemény Kálmán vármegyei t. b. főjegyző, Bauer Bodog mérnök, Dorfner Antal jegyző és Ács László bíróból állott. Határozatba ment, hogy Kispeszt határán lévő rozoga fa hid helyébe beton hid építtessék és ezen hidtól — egész a helyi érdekű vasut mellett elvonuló és a nagy állomáshoz vezető utig — az uttest kiépítése haladéktalanul megkezdessék. A Budapestre menő kocsik Kőbánya felé fognak terelgetni, a Kispestre jövő kocsik pedig a Lajos-Mizsei vasutról be fognak menni a Cséry-féle utra, addig míg az út építése tart. Az Üllői-út felső-kispesti szakasza október havában fog kavicsoltatni és hengereltetni.

Halálos Játék.

Rády Mária ozorai születésű hat éves kis leány, a kit szülői Budapesten nevelésbe adtak, a Cséry-féle szemétfuvarozási telepen játékból egy szemetes-kocsi ütközőjére kapaszkodott. A kocsi, a melyet a kis leány játszótársai tologattak a sineken, egy álló kocsi ütközője közé került s úgy összelapult, hogy a kis lány halva bukott a kerekék alá. Holttestét bevitték a bonczoló intézetbe.

Népgyűlés.

A kispesti szocialista munkások f. hó 12-én vasárnap délelőtt a Berán József-féle vendéglői helyiségben népgyűlést tartottak, melyen elhatározták, hogy fogyasztási szövetkezetet alakítanak. Ezen szövetkezet tagjai 25 kros részletekben 10 forintot fizetnek be az alakítandó szövetkezet pénztárába, mely összegből nagyban szerzik be a háztartáshoz szükséges fogyasztási tárgyakat és csekély haszon mellett bocsátják a szövetkezet tagjainak tulajdonába. A gyűlés után igen sokan jegyezték elő a részlet jegyekre s ha a következő vasárnapokon is (mindenkor a Berán-féle vendéglőben délelőtt 10 órától 12 óráig) ilyen számban lesznek jelentkezők, úgy január 1-én megfogja kezdetni ezen fogyasztási szövetkezet működését, mely semmi esetre

sem fog a kiskereskedők nagy rokonszenvével találkozni. A népgyűlés különben kifogástalan szép rendben folyt le és így a hatósági biztosként szereplő Dorfner községi jegyzőnek és a csendőrségnek semmi dolga sem akadt.

Betegsegélyző.

A budapesti kerületi betegsegélyző pénztár (V. Koháry-utca 4.) hivatalos órái 1897. szeptember 15-étől fogva a következők lesznek: hétköznapokon reggeli 8 órától délutáni 2 $\frac{1}{2}$ óráig, vasár- és ünnepnapokon reggeli 1 $\frac{1}{2}$ óráig, déli 12 óráig. Azonkívül a pénztár hivatalos helyiségében minden hétköznapon délután 1 $\frac{1}{2}$ óráig 6 óráig ügyeletes tisztviselők találhatók, kik a halaszthatatlan ügyeket elintézni tartoznak.

Tűz.

F, hó 11-én az esti órákban hatalmas lármával jelzett tüzet a tűzoltóság. A már pihenni tért lakosságot a láрма nagy aggodalomba ejtette és az Üllői-út csakhamar megtelt az aggódók tömegével, kik rémülettel látták a szemök előtt fellángoló tüzet. A tűz egy szénaboglyát emésztett el, mely Holczmann fakereskedő tulajdonát képezte. A helyszínén megjelent tűzoltók a tüzet gyorsan elfojtották. A széna biztosítva volt. Itt kérjük föl a tűzoltó főparancsnokot, hogy hasson oda, miszerint a tűzoltóság kivonulása ne olyan lármával történjék, főleg akkor, ha a tűzveszély nem aggasztó, mert teljesen felesleges az idegrontó nagy láрма, a rémület fokozása, ha nagy veszély nem fenyeget. Minek Kakucson is vészjelt adni, mikor Lőrinczen van tűz? Ezt nem tudjuk magunknak kellőleg indokolni, de azt hisszük senki sem.

Szinészet.

Kárpáthy György színigazgató társulatával, melyet a közönség előnyösen ismer, községünkbe érkezett. Ma kezdik az előadást »Üdvöskével«.

Felhívás a szülőkhöz.

Winkler Imre, az állami elemi iskolák igazgatója, ez uton is felhívja mindazon szülőket, kik gyermekeiket még nem iratták be, hogy e kötelezettségüknek f. hó 22-ig beszárólag sieszenek eleget tenni, mert ellenkező esetben mulasztásukért a község előjárósága útján szigoruan meg lesznek büntetve.

Zene-vizsga.

Weiner. I. zongoratanitónó, ki Szt.-Lőrinczen iskolát tart, növendékeivel, f. hó 20-án, vasárnap délután fog levizsgázni a nyilvánosság előtt. A zene-vizsga a zongoratanitónó lakásán lesz megtartva, ajánljuk e vizsgálatot a zenebarátok figyelmébe.

Különvonat a kivilágításra.

A helyi érdekű vonat igazgatósága a német császár tiszteletére f. hó 21-én, azaz kedden rendezendő kivilágítás alkalmából különvonatot indít. A különvonat éjjeli 12 órakor indul Budapestről vissza. Tehát nekünk is lesz módunk ebben a tündéri kivilágításban gyönyörködni. Dicséret és elismerés érte az igazgatóságnak.

Bárány-estély.

Szandalites Lajos a »Törökcsászár«-hoz címzett vendéglőjében f. évi szeptember hó 19-én, vasárnap este, másodszer közkivánatra jó magyarosan készített báránypaprikás és

turóscsusz, tánczezel egybekötött kedélyes vacsora-estély lesz, melyre felhívjuk a jóízű magyar konyha híveit. Egy teríték ára 32 kr. A zenét egy jó nemzeti zenekar szolgáltatja. A táncmulatság kezdete d. u. 4 órakor. Confetti és serpentin.

Tanítói kinevezés.

A hivatalos lap legutóbbi számában olvasuk, hogy a közoktatásügyi miniszter a kispesti állami elemi iskolához Neuwirth Paula tanítónő helyébe Vályán Illésné, szül. Sipos Antónia tanítónőt nevezte ki. Üdvözljük körünkben.

A polgári kör választmányi gyűlése.

A »Polgári kör« választmánya f. hó 11-én ülést tartott, melynek főtárgyát a mulatság jövedelmének elszámolása képezte. A számadás szerint a tiszta jövedelem 117 frt 80 kr. Ezen ülés folyamán jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott Dorfner Antalnak és Schérecz Ferencnek, mint a vigalmi bizottság elnökeinek, azon fáradhatatlan ügybuzgalomért, melylyel ugy anyagiilag, mint erkölcsileg a mulatságot oly fényes fokra emelték. Tagokul felvették: Dankó Elemér és Bulprich János. Az ülés az elnök életésével zárult.

Kerületi egyházi gyűlés.

A vecsési esperesi kerület főtisztelendő papsága f. hó. 23-án Vecsésen őszi gyűlést tartja, mely alkalommal az ünnepi szónoklat megtartására Schláger Árpád kispesti segédlelkész szólított fel. Az őszi gyűlésen nagyszágos és főtiszt. Arndorfer Alajos czim. kan. és kerületi esperes »a lelkész teendői a házasság megköltése után« című értekezését olvassa föl.

Ki akar fizetni?

A ki a »Polgári Kör«-ben tagsági díjat ohajt fizetni, kedden, csütörtökön és vasárnap eszközölheti azt az esti órákban 6—9-ig.

Lóárverés.

A m. kir. állami ménesekből kisorsolt anyakanczák, számfeltti fiatal kanczák és a mén-telepek állományából kisorsolt herétek árverése jövő hó 4-én Budapesten a »Tattersall« kerepesi uti helyiségeiben fog megtartani.

Villamos világítás.

Illetékes helyen nyert értesüléseink szerint két ajánlat tétetett községünknek villamos világítással leendő ellátása és villamos erőnek előállítására tárgyában, az egyik ajánlatot a »Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára« tette, a másikat pedig Reymond-Schiller Lajos mérnök budapesti lakos. Annak idején, midőn a képviselő testület elé fognak kerülni ezen ajánlatok, mi is bőven fogunk azokkal foglalkozni.

Fejedelmi nők babonája.

A babona nemcsak a szegény embereken vesz erőt, királyi sarjak is hódolnak ennek az emberi gyöngeségnek. Egy francia ujság beszéli, hogy Josephine császárnénak még gyermekkorában megjósolták Martinique szigetén, hogy Napoleon nem sokáig fog uralkodni. Utódjának, Eugenia császárnénak ugyanezt jósolta egy cigányasszony, a mikor még egyike volt Európa legszebb asszonyainak. Az angol királynő szereti a kártyavetést. Nagyon megvolt elégedve, a mikor egy nap azt jósolták neki, hogy 1911-ben fog jobblétre szendertülni. A connaughti

hercegnőnek mondott jóslat, hogy Patrik-napján születik második leánya, annak idején beteljesedett, ezért a hercegnőt Patricziának hívják. Battenberg Henrik feleségének, Beatrix angol hercegnőnek leánykorában ezt jósolták: Az, a kit szeretsz, sohasem lesz tied, messze földön fog elpusztulni, valamint az is, a kinek felesége leszel. Köztudomásu, hogy Napoleon Lulu herceg, a ki a királykisasszonynak első szerelme volt, valamint Battenberg Henrik herceg is Afrikában halt meg. Az angol királyi család tagjai a hétfőt tartják szerencsétlen napnak. A welszi herceg, noha szenvedélyes kártyás, hétfőn sohasem játszik. A veje, Károly dán herceg, szellemigéző és testvérével, Lujza schauburg-lippe hercegnővel azt állítja, hogy láttak már szellemeket. Klementina belga hercegnő egyszer azt álmodta, hogy a poklok mélységes fenekére került. Ez az álom tartotta vissza attól, hogy az olasz trónörökös hitvese legyen. Az oldenburgi hercegi palotáról az a monda kering, hogy valami átok révén, minden örvendetes családi esemény alkalmával számtalan generáczió át az anya vagy a kis herceg meghal. Az apró hercegekisasszonykakat nem sujtotta az átok. Ugy segítettek a csapáson, hogy új rezidenciát építettek. Három héttel ez előtt született meg ebben az új palotában a trónörökös. Erős, egészséges s a mi fő, az anyja itt jól érzi magát. Natália sosem hord keleti gyöngyöt. Azt hiszi, hogy szomorúság jár vele. Milán, Szerbia volt királya pénteken semmibe sem fog bele s ha vén asszonnyal találkozik, visszafordul. A rouletten pedig soha sem tesz a vörösre, mindig noirra játszik.

Jótevény szüreti ünnepély.

Lapunk zártakor értesülünk, hogy október hó 2-án a református templom belső berendezése javára tréfás szüretelési mulatság fog tartatni Ullmann Ferenczné vendéglőjében. Ezen ünnepély összes költségeit Ullmanné fedezi, így tehát — a rendezők nagy számát is tekintve — szép jövedelemre tesznek majd szert.

A meghívók, melyek most készülnek, igen érdekesek lesznek és mindenki, ha elolvassa, jó nagyokat kaczaghat. Lapunk helyszüke miatt jövő számunkban többet.

SZINHÁZ.

Ma „Üdvöske“.

Szüreti Ünnepély.

***

F. hó 19-én azaz vasárnap kert-helyiségemben (Üllői-út és Árpád-utcza sarok)

TRÉFÁS KÖRMENETTEL

szavalatokkal, nemzetközi világpostával, polgári házassággal confetti és serpentinnel egybekötött

SZÜRETI MULATSÁGOT

rendezek, melyre ez uton is meghívom a. n. é közönséget.

Belépti díj: személyjegy 40 kr., családjegy 80 kr.

A zenét Karczi kedvelt zenekorra szolgáltatja.

*** Keszete 4 órakor. ***

Azon hölgy, ki a legtöbb levelező-lapot kapja és azon hölgy, a kinek legtöbb férje lesz, kellemes meglepetésben részesül.

Szüretelés a kerthelyiségben, tánc a színház nagytermében virradtig.

Tisztelettel
Ürögdi Ferencz,
vendéglős.

Üzletmegnyitás.

Alólirott tisztelettel tudatja a t. Közönséggel, hogy Kispessten, Üllői-út 89-ik szám alatt egy

vas-áru üzletet

nyitott.

Dusan van felszerelve vas, vaslemez, épület és butor vasalással, ugyszinte gazdasági és konyhaczikkekkel, takarékos tüzhelyek és kályhakkal, stb.

Miután a legillendőbb árak mellett lesz árusítva, szabadjon kérem esetleges szükség esetén szükségletét nálam beszerezni.

Kiváló tisztelettel

KOPPÁN JENŐ.

A TELEFON HIRMONDÓ

a leggyorsabb hírszolgáltató

reggeli $\frac{1}{2}$ 10 órától $\frac{1}{2}$ 12 óráig a legujabb híreket közli.

Minden szenzációs hírt **riadójel** előzi meg.

Jelzi a csillagászatilag megállapított időt, tizedmásodpercnyi pontossággal.

Összes állomásain az

operaházi, népszínházi előadásokat és

házi hangversenyek után

katonai és cigányzenekar is hallható

Előfizetés naponta csak 5 kr.

Előjegyezhetni lapunk szerkesztőségében.